04/10/2026

«Λόγοι Ορθοδοξίας για τη Δικαιοσύνη»: Ομιλία του Μητροπολίτου Μαντινείας Επιφανίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μαντινείας και Κυνουρίας

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 3 Οκτωβρίου 2026, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Τρίπολης, η εκδήλωση του Δικηγορικού Συλλόγου Τρίπολης με θέμα «Λόγοι Ορθοδοξίας για τη Δικαιοσύνη».

Την εκδήλωση προλόγισε ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Τρίπολης κ. Παναγιώτης Δ. Γιαννίκος, ενώ εισηγήτρια ήταν η κ. Βασιλική Π. Δημάκη, Δικηγόρος παρ’ Αρείω Πάγω. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας κ. Επιφάνιος.

«Πίσω από τη δικογραφία, ο άνθρωπος»

Ο Σεβασμιώτατος ανέπτυξε το θέμα «Πίσω από τη δικογραφία, ο άνθρωπος: Ο δικαστής και ο δικηγόρος ως διάκονοι δικαιοσύνης και αγάπης», θέτοντας στο επίκεντρο της ομιλίας του τον άνθρωπο που βρίσκεται πίσω από κάθε δικαστική υπόθεση.

Από την αρχή της ομιλίας του, ο Σεβασμιώτατος κάλεσε το ακροατήριο να αναλογισθεί τι συναντά ένας άνθρωπος όταν περνά την πόρτα μιας δικαστικής αίθουσας: «Όταν ανοίξει αυτή η πόρτα, θα συναντήσουμε μόνο μια υπόθεση ή θα διακρίνουμε και ένα πρόσωπο;».

Διευκρίνισε ότι η Εκκλησία δεν έρχεται να υποδείξει στους δικαστές πώς θα δικάσουν ούτε στους δικηγόρους πώς θα ασκήσουν το λειτούργημά τους. Κατέθεσε, όμως, έναν ευρύτερο προβληματισμό για τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία και οι λειτουργοί της Δικαιοσύνης στέκονται απέναντι στον άνθρωπο που έχει αδικηθεί, αλλά και απέναντι σε εκείνον που έχει αδικήσει.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη σχέση δικαιοσύνης και αγάπης, διευκρινίζοντας ότι η αγάπη δεν σημαίνει συγκάλυψη της βίας, δικαιολόγηση της εκμετάλλευσης ή εγκατάλειψη του θύματος. Παράλληλα, η αναγνώριση της ευθύνης δεν χρειάζεται να μετατρέπεται σε εξευτελισμό του ανθρώπου.

Από την αρχαία σκέψη στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Σημαντικό μέρος της ομιλίας αφιερώθηκε στην αρχαία ελληνική σκέψη. Ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στον πλατωνικό «Κρίτωνα», στις «Ευμενίδες» του Αισχύλου και στα «Ηθικά Νικομάχεια» του Αριστοτέλη, αναδεικνύοντας τη σημασία της αποφυγής της ανταπόδοσης της αδικίας, της μετάβασης από την εκδίκηση στη θεσμική απονομή της Δικαιοσύνης και της αριστοτελικής έννοιας της επιείκειας ως ορθής κρίσης της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Στη συνέχεια, αναφερόμενος στον Ιμμάνουελ Καντ, στάθηκε στην αρχή σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος πρέπει να αντιμετωπίζεται πάντοτε ως σκοπός και όχι

απλώς ως μέσο.

«Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δεν είναι βραβείο αθωότητας», τόνισε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος, διευκρινίζοντας ότι η κρίση για μια πράξη δεν μπορεί να συγχέεται με την άρνηση της ανθρώπινης αξίας εκείνου που την διέπραξε.

Παράλληλα, αξιοποιώντας τη σκέψη του Τσέζαρε Μπεκαρία για τον σκοπό της ποινής, έθεσε το ερώτημα εάν η Δικαιοσύνη αποβλέπει στην προστασία και στην αποτροπή νέων βλαβών ή στη μετατροπή της ποινής σε μέσο εκδίκησης.

Όπως σημείωσε χαρακτηριστικά:

«Άλλο η αυστηρότητα της ευθύνης και άλλο η σκληρότητα της περιφρόνησης».

Η ορθόδοξη παράδοση και η δυνατότητα της αλλαγής

Ιδιαίτερο βάρος έδωσε ο Σεβασμιώτατος στην πατερική σκέψη, αναφερόμενος στον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο και στον Μέγα Βασίλειο.

Τόνισε ότι η αποδοκιμασία της κακής πράξης δεν σημαίνει μίσος για τον άνθρωπο και ότι η αναγνώριση της ευθύνης μπορεί να συνυπάρχει με την αναγνώριση της δυνατότητας αλλαγής και μετάνοιας.

Αναφερόμενος στο παράδειγμα του Ζακχαίου, υπογράμμισε ότι η μετάνοια δεν αποτελεί απλώς ένα συναίσθημα, αλλά συνδέεται με συγκεκριμένες πράξεις:

«Αναγνωρίζω, επιστρέφω, επανορθώνω, αλλάζω».

Ο Σεβασμιώτατος υπογράμμισε ότι η φροντίδα για το θύμα δεν μπορεί να σημαίνει απανθρωποποίηση του δράστη, όπως επίσης η φροντίδα για τον δράστη δεν μπορεί να σημαίνει εγκατάλειψη του θύματος.

Ο δικαστής και ο δικηγόρος ως διάκονοι

δικαιοσύνης

Αναφερόμενος ειδικότερα στους λειτουργούς της Δικαιοσύνης, ο Σεβασμιώτατος τόνισε ότι για τον δικαστή η αγάπη μπορεί να νοηθεί ως άρνηση της περιφρόνησης και της προσωποληψίας, ως προθυμία να ακούσει και τον δύσκολο ή αντιπαθή άνθρωπο χωρίς να έχει προκαταλάβει την κρίση του.

Για τον δικηγόρο, αντίστοιχα, ανέδειξε την ανάγκη μιας πιστής παρουσίας δίπλα στον εντολέα, χωρίς εμπάθεια και χωρίς τη δημιουργία περιττών εχθροτήτων.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, ο δικηγόρος καλείται «να υπερασπίζεται χωρίς να κατασκευάζει εχθρούς» και, όπου υπάρχει περιθώριο έντιμης συνεννόησης, να εξετάζει εάν η όξυνση υπηρετεί πραγματικά τον άνθρωπο που του εμπιστεύθηκε την υπόθεσή του.

Η τεχνητή νοημοσύνη στη Δικαιοσύνη

Ξεχωριστό μέρος της ομιλίας αφιερώθηκε στη σύγχρονη πρόκληση της τεχνητής νοημοσύνης και της χρήσης της στο έργο του δικαστή και του δικηγόρου.

Ο Σεβασμιώτατος αναγνώρισε τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών στην επεξεργασία εγγράφων, στη σύνοψη κειμένων και στην υποστήριξη της νομικής εργασίας, υπογραμμίζοντας όμως την ανάγκη ανθρώπινης εποπτείας, ελέγχου της ακρίβειας, προστασίας των εμπιστευτικών δεδομένων και διατήρησης της ανθρώπινης ευθύνης.

«Ας αναθέσουμε στα εργαλεία μέρος της εργασίας μας, όχι την ευθύνη της κρίσης μας», σημείωσε χαρακτηριστικά.

Παράλληλα, αναφέρθηκε στους κινδύνους που δημιουργούνται από την παραγωγή ανακριβών πληροφοριών ή ανύπαρκτων νομικών παραπομπών από συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και στην πρόκληση των deepfakes και της αξιοπιστίας του ψηφιακού αποδεικτικού υλικού.

Υπογράμμισε, τέλος, ότι η τεχνολογία θα πρέπει να λειτουργεί ως εργαλείο που επιτρέπει περισσότερο χρόνο για ουσιαστικότερη μελέτη και ανθρώπινη ακρόαση και όχι ως μέσο απομάκρυνσης του ανθρώπου από τη διαδικασία της Δικαιοσύνης.

«Να αποδίδουμε στον καθένα την ευθύνη που του αναλογεί»

Ο Σεβασμιώτατος ολοκλήρωσε την ομιλία του επιστρέφοντας στην εικόνα του ανθρώπου που περιμένει έξω από τη δικαστική αίθουσα με έναν φάκελο στα χέρια.

Τόνισε ότι ο άνθρωπος αυτός δεν χρειάζεται ούτε μια προαποφασισμένη αθώωση ούτε ένα βλέμμα που τον έχει ήδη καταδικάσει πριν ακόμη μιλήσει. Χρειάζεται

ανθρώπους που λαμβάνουν στα σοβαρά την αλήθεια, αναγνωρίζουν την αδικία και ταυτόχρονα σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Παράλληλα, αναφέρθηκε στην ανάγκη η Εκκλησία να βρίσκεται έμπρακτα δίπλα στον άνθρωπο που δοκιμάζεται, στον εγκαταλειμμένο, στην οικογένεια που αντιμετωπίζει δυσκολίες, στον κρατούμενο και σε εκείνον που προσπαθεί να ξαναρχίσει τη ζωή του.

Κλείνοντας, υπογράμμισε:

«Δεν ζητώ να αγαπήσουμε την αδικία. Ζητώ να μη συνηθίσουμε το μίσος».

Και κατέληξε με μια ευχή που συμπύκνωσε το βασικό μήνυμα της ομιλίας του:

«Να αποδίδουμε στον καθένα την ευθύνη που του αναλογεί, χωρίς να του αφαιρούμε τον σεβασμό που του οφείλουμε».

Ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε τους διοργανωτές και τους παρισταμένους και τους ευλόγησε, ολοκληρώνοντας μια ομιλία που ανέδειξε τη σχέση Δικαιοσύνης, ευθύνης, ανθρώπινης αξιοπρέπειας και αγάπης ως ένα διαρκές πεδίο προβληματισμού και διαλόγου.

Η ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ
— ΚΑΙ —
Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ 1821
205
23.09
2026
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΡΙΠΟΛΗΣ